

tolških delih Bavarsko.

Program in delo.

Bavarska kmetijska zveza ima namen, da kmetijski stan ohrani krščanskega, domoljubnega in gospodarsko-močnega.

S svojega krščanskega temelja presoja Bavarska kmetijska zveza vsak zakon, ali se ujema s krščanskimi načeli ali ne; s krščanskega stališča očelno zahteva, da se ohranijo verske občinske šole. Za kmetijstvo zahteva izdatno državno pomoč. Zemljiški davki se naj zmanjša. Kmetijski pridelki se naj dobavljajo državnim zavodom naravnost. Vmesna kupčija se naj izloči. Izgradi se naj kmetijsko zavarovanje. Z izdatki za vojaštvo se naj štedi. Kmetijska posest se ne sme spreminjati v veleposest. Ravnotako se mora zabraniti razkosavanje kmetijske varstvena carina za kmetijske pridelke se naj da kmetom odškodnina iz državne blagajne.

Toda Bavarska Kmetijska zveza ne pričakuje vse pomoči le od države — ampak povdarja ravno tako močno tudi samopomoč, posebno potem združništva. Združno samopomoč je prav izborno izvedla. Njena Zadruga zveza v Regensburgu je imela l. 1916-17 nad 300 uradnikov, nad 50 skladišč, in nad 1 milijardo mark prometa. Dobavljala je vse važnejše kmetijske potreščine: gnoj, stroje, semena, krmo itd. Ustanovila je štiri zimske kmetijske šole, kmetijske nadaljevalne tečaje, štiri gospodinske šole. Svoje članke počenja z brezplačnim pravnim zastopstvom, s posredovanjem služb, z nasveti. Med vojsko je ustanovila vojno-gospodarski oddelek, ki je dajal posnila v vseh vprašanih vojnega gospodarstva, zahtevajočih kmetijstvo.

Organizacija.

Bavarska Kmetijska zveza sestoji iz sedmih okrožnih Kmetijskih zvez, ki so v svojih krajevnih zadevah samostojne, za skupne naloge pa nastopajo združeno. Podrobna organizacija je izvedena tako: Člani ene vasi ali občine tvorijo krajevno podružnico, ki jo vodi krajevni načelnik. Podružnice sodnega okraja so združene v okrajne organizacije z okrajnim načelnikom. Vse okrajne organizacije skupaj tvorijo okrajno Kmetijsko zvezo. Vsako izmed sedmerih okrožij vodi odbor, sestojč iz načelnika in dveh podnačelnikov, dveh tajnikov in blagajnika. Občni zbor okrožja jih voli na 3 leta. V važnih zadevah stoji odboru ob strani širši odbor, sestojč iz vseh okrajnih načelnikov. Zvezne posle vodi načelnik in po njegovem navodilu okrožni tajnik.

Sedem okrožnih Kmetijskih zvez je združenih v deželno Bavarsko Kmetijsko zvezo. Načelstvo (imenovano deželni odbor) sestoji iz sedmih okrožnih načelnikov, njihovih namestnikov in prvih okrožnih tajnikov. Predsednik deželne Kmetijske zveze je eden izmed 7 okrožnih načelnikov, vsako leto drug. Zvezne posle vodijo ravnatelji.

Vsako okrožje ima svoje posebno tajništvo, v Regensburgu pa je osrednje tajništvo celokupne Kmetijske zveze.

Celotna organizacija ima dve centrali ali središči: Prva vodi organizacijo in agitacijo, daje pojasnila v pravnih in zavarovalnih zadevah, skrbi za pouk s predavanji in knjižicami. Druga, „Osrednja gospodarska zadruga“ (po naše: Gospodarska, oz. Zadruga zveza), je poslovna centrala za skupen nakup in prodajo.

Organizacija Bavarske Kmetijske zveze je vzor, po katerem so izvedle svojo organizacijo Kmetijske zveze na Tirolskem, Gornje- in posebno lepo na Nižje-Avstrijskem.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Naš kralj Aleksander se še vedno zdravi na Francskem, kamor se odpravlja tudi naš ministrski predsednik, da sporoči kralju, kako je kaj v naši kraljevini. Sedaj pravijo, da se bo vrnil Aleksander nekako v sredini meseca oktobra in potem bo sklican parlament. Poleg ministrskega sveta zborujeta v Beogradu zakonodajni odbor in finančni odsek, ki proučuje od raznih ministrov predloženi državni proračun. Ob albanski meji se doigravajo dan na dan spopadi med našimi četami in

albanskimi. Albanci so odposlali proti naši meji 3500 mož, ki so tuč potisnili nazaj naše obmejne predstraže. Upamo, da bo naše vojaštvo storilo svojo dolžnost napram roparskim Albancem, ki neprestano vznemirjajo naš obmejne kraje.

Madžarska. Madžari vedno še niso izpraznili Zapadne Ogrske, katero bi morali po mirovni pogodbi odstopiti Avstrijem. Antanta in Čehoslovaška pritiskate Madžare na odstop, a ti se zvijajo in imajo vedno nove vzroke, da se drže v ozemlju, ki pripada Avstriji.

Na Čehoslovaškem so dobili novo vlado.

Turki so Grke zopet tako na klestil, da so ti v divjem pobegu pred turškimi četami, ki zasledujejo grške zalce.

„Dobrote“ sedanje vlade.

To bi jim dišalo! Pašič-Pribičevićeva vladna kompanija tudi ve, da mora prej ali slej priti do novih volitev in je radi tega v velikih skrbih. Najrajši bi za vsakega volilca najela po enega policaja, pandurja ali donskega kozaka in Wranglovega oficirja, da bi volilčeve roke potisnil v pravo volilno skrinjico. Ker pa to le ne gre, skuša uveljaviti prav posebno nazadnjaški volilni zakon — to je starosrbski, ki „guta“ ali požira manjšine. To gre pa takole: Stranka, ki dobi največ glasov, bi naj imela kar dve tretini vseh mandatov, ki odpadejo na skupno število glasov v celi državi. Za današnji propadajoči režim bi bil to lep izhod iz velike zagate. Zato se že sedaj na vse kriplje prizadevajo, da razpredejo radikalno stranko po celi državi. Če bo vlada skušala postaviti ta nazadnjaški volilni zakon, se lahko pripravi na hud in odločen odpor na Hrvatskem in v Sloveniji.

Kaj že imamo od centralizma. Enak zakon in enotne postavbe so nam obetali in mogoče so se tedaj še naši naivneži, ki so mislili, da gre to tako čez noč. Danes jih ne bo več, kar se postav tiče, je ostalo vse pri starem. Slovenija in Dalmacija imata še vedno avstrijsko zakonodajo, Hrvaška, Slavonija z Vojvodino ogrsko, Srbija svojo in Crnagora zopet svojo, vsi pa povrh še ustavo in razne izjemne zakone, ki rastejo, ko gobe po dežju. O ustavnih določilih se sodniki in policaji prerokajo med seboj, ali je to in ono ustavno ali ni, izjemne zakone pa itak vsak drugače razlaga in veljajo tudi samo za tiste, ki ne pripadajo vladnim strankam. Te se prihiška po vseh mogočih postavah, radikali, policajdemokrati s svojimi priveski pa uživajo res pravo svobodo, ker so postali edini narodnjaki in državotvorci, dočim je vse drugo „separatist“ ali celo protidržavni element.

Ze zopet pripravljajo nekaj za davkoplačevalce! Naš parlament je že presneto dolgo na počitnicah. Sedaj se govori, da mislijo zbornico sklicati tako enkrat krog 20. oktobra. Prvič, ko se zopet sestanejo naši poslanci, bodo sklepali o povišanju poslanskih dnevnic, ker je baje v Beogradu velika draginja in je več poslancev vložilo na predsedstvo zbornice prošnjo o zvišanju poslanskih dnevnic. Dnevni-ce nameravajo zvišati tako-le: od 120 do 150 dinarjev ali 600 K dnevno. Oni poslanci pa, ki so člani zakonodajnega odbora pa bodo poleg poslanskih dnevnic dobivali še 50 dinarjev dnevno, torej 200 dinarjev ali 800 K. Kako bodo že itak preobloženi davkoplačevalci zmogli to novo breme, je pa drugo vprašanje. Volilci pa si naj zapomnijo, da se bodo zvišale poslancem dnevnic pod samostojno vlado, ki se bori za žepno pravdo slabostojnih poslancev.

Iz jugoslovan. kasarne.

Kaj vse zna marib. vojaštvo! Med oficirji mariborske garnizije se je razpasla čudna razvada, da ne poznajo ali nočejo poznati dragocenosti vinogradnih nasadov. Baš v času, ko je grozdje mehčalo in sedaj, ko je trgalev, so začeli prirejati dneve in nočne vaje po vinogradih s celimi strojnimi oddelki in celo konji. Vojaštvo mariborskega pešpolka št. 45 je 23. t. m. naskočilo vzorno obdelan vinograd g. Korberja v Lajtersbergu. Skoda je

cenila cenilna komisija nad 5000 K. Kot g. Korberja je vojaštvo poškodovalo še vinograde: mariborskega g. Leyrerja v Košaku, g. Kokošineka v Lajtersbergu, gospe vdovice Baumann v Počehovi in samostojnega Robiča v Pekrah pri Limbušu. Smo že večkrat svariili mariborsko vojaško oblast, da ne sme prirejati vojaških vaj po vinogradih, a vse zamanj. Zadevo upostojenja vinogradov od strani vojaštva že imajo v rokah naši poslanci.

Poslanci Slov. ljudske stranke so vložili na beograjsko vlado odločen protest proti temu, da ima vojaštvo sedaj pred trgovijo vaje po vinogradih. V mariborski okolici so vojaki napravili ogromno škodo. Naši poslanci zahtevajo, da se krivci pošteno kaznujejo, škoda pa prizadetim do dela povrne.

Naši vojaški nabori so prinesli občinam novo centralistično darilo, da namreč pri naborih ne služijo več vojaki za pisarje, ampak da se za ta posel najamejo civilisti, ki jih morajo občine plačati. Komu tu ne zavre kri v žilah? Toliko milijonov nas stane vojaštvo in vsakdo ve, da se nikjer ne pase tako lenoba, kakor pri vojakihi; le glej jih pri delu, kako tratijo čas in naš denar. Zda pa potrebujejo še civiliste za pisarje? Župani so ogorčeni radi novih nepotrebnih bremen, ki se nalagajo s tem občinam. Le tako naprej, gospodje demokratje, ljudstvo bo vsaj prej spoznalo pogubnost vašega centralizma!

Velik ljudski tabor

za ves gornjegrajski okraj se vrši 16. oktobra ob 2. uri popoldne pri Sv. Frančišku v Gornji Savinjski dolini.

Govorijo: Dr. Korošec, poslanca Pušenjak, Kranjc in drugi. — Po zborovanju sestanek županov, občinskih odbornikov vseh Kmetijskih zvez gornjegrajskega okraja. — 16. oktobra mora biti zbrana vsa gornjesavinjska dolina krog našega voditelja dr. Korošca!

Naši shodi.

Naši shodi. Pri Sv. Emi se je vršil v nedeljo, dne 25. t. m. ob številni udeležbi lepo uspeli shod KZ oz. SLS. O gospodarsko-političnem stanju v naši državi je poročal urednik Golob. Zborovalci so izvajanjem govornika sledili z zanimanjem. Navzočih je bilo tudi par Hrvatov — radičevcev, ki so se pa vedli mirno in dostojno. Med ljudstvom je opažati veliko mržnjo napram Samostojni kmetijski stranki, ki ni izpolnila pred volitvami danih obljub. Naša krščanska stvar pridobiva povsod na ugledu. — Dne 29. septembra popoldne se je vršil pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dobro obiskan shod KZ. Poročal je g. poslanec Ivan Roškar, ki je podal zanimivo poročilo o sedanjem političnem in gospodarskem položaju. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem. Splošna ljudska zahteva je, da se čimprej napravi red v našem državnem gospodarstvu in da se stre sedanji centralistično-birokratični sistem. To pa je mogoče samo, z novimi volitvami in z revizijo ustave. Po shodu je bil izvoljen okrajni odbor županske zveze za sodni okraj Sv. Lenart. Predsednik je Valentin Klemenčič, poselniki so: Anton Rop ml., župan v Lormanju, Ivan Muršak, župan v Sp. Poljčini, Konrad Rep, župan v Partinju, Vrtnjak Franc, župan v Ihovi, Karl Sumandl, gerent na Velki, Karl Aubl, župan pri Sv. Lenartu, Zupac Franc, župan v Gor. Ročici, Namestniki so: F. Vogrin, župan v Zgor. Vo. ličini, Kukovec Ivan, župan v Smolincih, Dvoršak Vinko, posestnik v Spod. Porčiču, Faneli Henrik, posestnik v Partinju, Ljudevit Poljanec, pos. v Cogetincih, N. Urbančič, gerent na Ščavnici, Marijan Cezar, posestnik na Sladki gori in N. Mali, oskrbnik v Zgor. Omureku. Tajnik: dr. Andr. Veble, odvetnik pri Sv. Lenartu, preglednik računov: Fran Stupica, notar pri Sv. Lenartu.

V Kostivnici se vrši v nedeljo, dne 9. oktobra t. l., po maši shod Kmetijske zveze. Obenem se vrši ustanovitev županske zveze za rogaški okraj. Poročal bo nar. poslanec Vlad. Pušenjak in drugi. Pridite v obilnem številu!

Tedenske novice.

Naš novi pokrajinski namestnik Iv. Hribar se je odpeljal za nekaj dni na posest bivšega avstrijskega nadvojvode Friderika v Belje, kjer se bo udeležil velikega lova na jelene in divje merjasce. Dobrih 70 let ima naš kraljevi namestnik, pa še bo lovil jelene in merjasce. Veleposest v Belju je sedaj državna last in gospodari na njej kot upravitelj in direktor, ata vseh slovenskih socialdemokratov znani Anton Kristan.

Po Sloveniji se je začela širiti srbska radikalna stranka, v katero je prestopil kot prvi slovenski radikal g. kraljevi namestnik Ivan Hribar. Za kraljevim namestnikom pa so začeli kot pokorni hlapeci smukati med radikale razni uradniki in trgovci, ki so bili še pred par dnevi zagrizeni demokrati. Potaplajočo ladjo zapustijo najprej podgane, potaplajočo demokratsko stranko že zapuščajo sedaj vsi oni, ki so se je poprej držali, kot podgana zelne glave. Veliko se govori in piše, da se bodo spojili s srbskimi radikali naši samostojni, katerim že prede tudi presneto slaba. Naenkrat se bodo naši pod okriljem srbskih radikalov naši slovenski bratci: demokrati in samostojni.

Past samostojnežev! Samostojni poslanci prav pridno pošiljajo našim županstvom velike plakate, na katerih se bere: „V boj za močno in neokrnjeno mariborsko samoupravno okrožje!“ Ta poziv je sestavljen tako zvito, da utegne prevarati marsikatero našega župana. Samostojneži bi pač radi izsilili od naših županov izjave za delitev Slovenije v dva dela, dve namestništvu, eno bi imelo sedež v Ljubljani, drugo pa v Mariboru. Naši župani bi na ta način potrdili krivično ustavo. Kaj rabi Slovenija dve namestništvu? Saj imamo itak več kakor dovolj uradov in uradnikov, — saj za uradništvo že itak plačujemo ogromne davke in sedaj bi pa še naj dobili celo vrsto novih uradnikov! — Mi vemo, kam pes taco moli, naši samostojni in lažidemokrati bi pač na nova mastna mesta kaj radi posadili svoje pristaše, a kmet bi pa naj plačeval še nova bremena. Župani, pozor! Ne dajte se vloviti v zvito nastavljeno past samostojnežev!

Mermolja za verižnike. Kot smo poučeni, je stopil pesniški Mermolja v imenu Samostojne v zvezo z mariborskimi mesarji, da bi z n mi verižil. Na eni strani na sejnih brskata z gagar živinorejce, na drugi strani pa mesarje. On sicer ve, da dvoma gospodarjema (mesarju in živinorejcu) ne more služiti, a Mermolja misli, da — ljudstvo ne vidi nič in ne sliši nič. Mermolja si je na nepojasnen način napolnil žepa, njegova stranka je v vladi podpisala neznosno velike davke in sedaj se je zavezala še mesarjem. Saj to ni nobeno čudo, kaj je v vladi minister in mesar Pucelj.

»Lep uspeh« samostojnega poslanca Ureka. Samostojni Urek se je potegoval pri finančnem ministrstvu demokratu Komanudiju za prosti uvoz gumij. G. finančni ministrski tovariš g. ministra Pucelja pa je napodil Ureka, češ, kaj bomo z gumijem, gumi je luksuz (nepotrebna stvar) in mu je naložena na uvoz visoka carina. Iz ravnokar navedenega slučaja lahko uvidimo, koliko veljave in ugleda imajo samostojni poslanci in njihov minister pri svojih vladnih bratih-demokratihi.

Srečko Robič v Limbušu je postal zagrizen samostojni petelin. Pri volitvi v cenilno komisijo za mariborsko okolico je bil zaupnik Samostojne v volilni komisiji. Po volitvi je pesniškemu Mermolju in drugim pripovedoval, kateri domnevani pristaši Samostojne so glasovali s Slov. ljudsko stranko. Pri tem se je g. Srečko silno razburjal. G. Robič, le glejte, da vam jeza ne bo škodovala na zdravju!

Županom ptujskega okraja pošilja nekdo pismene pozive, da naj izreče občinski odbor zaupnico okraj glavarju dru. Pirkmaierju radi napadov narodno-socialistične stranke. Dr. Pirkmaier je zvest pristaša JDS gospodov in ni naklonjen naši Kmetijski stranki. Gospodje narodni socialisti pa, večinoma uradniki, obrtniki in učitelji bodo že vedeli, zakaj ga ne marajo in zakaj ga napadajo. Zato svetujemo našim županom, da naj vržejo zaupnice lepo v koš. Go-

spodje naj sami pojejo župco, ki so si jo skuhal.

Nekaj izidov volitev v cenilne komisije. Smarje: Slov. ljudska stranka 132, Samostojna 81, mešana lista 7; Lasko SLS 143, SKS 12, trgovci 33; Celje—okolica: SLS 213, SKS 136, trgovci 20; Gornji Grad SLS 39, neodvisni (večina naših) 94. Celi politični okraj Celje: SLS 527, SKS 323, JDS 33, neodvisni 60 glasov. Naša zmaga v Celju torej sijajna. Zmagali smo tudi v Konjicah: SLS 200, združeni liberalci in samostojni samo 40 glasov. Slov. Gradec: SLS 172, SKS 25, soc. dem. 16. — Prosimo zaupnike iz vseh okrajev poročiti o izidih.

Silno površno so davčne oblasti sestavile volilne imenike za volitev v cenilne komisije. Izpuščenih in napačno vpisanih je bilo najmanj ena tretjina davkoplačevalcev, ki plačujejo dohodnino. Ta površnost mladih gg. uradnikov zasluži ostro obsodbo. Predpisovati težke tisočake davka, rubiti, sprejemati od špičelnov izmišljene podatke o dohodkih posameznikov, odbijati upravičene pritožbe znajo, a vse davkoplačevalce vpisati v imenik pa ne znajo! V imenu naših prizadetih davkoplačevalcev zahtevamo red. Uradnik, ki počne ali ne zna v redu in pravilno vršiti svoje službe, pa naj gre v Makedonijo.

Odločna žena. Pri volitvi v cenilno komisijo za dohodnino za mariborsko okolico se je primeril ta-le slučaj: Posestnica, ki že mnogo let pod svojim imenom plačuje visoko dohodnino prišla na volišče, da bi oddala svoj glas za listo SLS. Komisija jo zavrne, češ: „Nisi vpisana!“ In naša odločna žena pravi: „Kaj, glasovati ne smem, nad 1000 K dohodnina, pač plačati? Eksekutorje veste pošiljati nad me in me rubiti, a v imenik me ne vpišete! Pravico zahtevam in nič drugo!“ In morali so njeno pritožbo dati na zapisnik. Vzglejte se nad odločnostjo zavedne slovenske žene!

Duh. spremembe. Prestavljen je od Sv. Lovrenca na Pohorju na Hajdino pri Ptujju g. kaplan Alojzij Skuhala. K Sv. Lovrenču na Pohorje pride g. Somrek Anton, dosedaj kaplan na Sladki gori. Mesto sladkogorskega kaplana je podeljeno g. Antonu Plevnik, ki si je utrjeval nekaj časa svoje rahlo zdravje v Ljubljani.

Birma v Mežiški dolini. Mariborski knezoškof bo delil sv. birmo 9. oktobra v Guštanju, 10. oktobra pa v Črni. Korosko ljudstvo pričakuje z navdušenjem lavantinskega vladika, ki bo prvi za rajnim Slomšekom birmoval v nekdanjih krajih lavantinske škofije.

Desetletnica svojega obstanka slavi 2. okt. t. l. »Katoliško izobraževalno društvo« pri Sv. Francišku na Stražah. Ob 10. uri dopoldan je v ta namen slovesno sv. opravilo v župnijski cerkvi. Popoldan ob 2. uri bo slavnostna prireditev v dvorani pri Mastinovcu. Na sporedu je: slavnostni govor (č. g. župnik Vogrinec), petje mešanega in moškega zbora in uprizoritev Finžgarjeve igre »Divji lovec«. Igra sama se ponovi 9. oktobra. Čisti dobicek je namenjen za zgradbo društvenega doma. Pridite!

Ptujski okrajni zastop je kupil od grajščaka Ulma brod čez Dravo pri Zavrču, da ohrani mejnim občinam krajšo pot do njihovih posestev.

Izkaznice za potovanje je odpravil minister notranjih del in policije g. Pribičević. Naši poslanci, osobito dr. Hohnjec so neprestano dregali vlado, naj ukine zapoved o nepotrebnih potnih izkaznicah, ki so razburjale in dražile preprosto ljudstvo. Demokraski policijski minister se je udal in sedaj komisiji kar je pred mesci zapovedal. Treba je pomniti, da je bila zapoved o potnih izkaznicah izdana pod samostojno vlado in da se ni upal nobeden samostojni poslanec nastopiti proti tej nadlogi naroda.

Umrl je na Paki, župnija Smartno pri Šaleku, tamošnji občesposlovni gostilničar, posestnik in kovač g. Martin Koren. Rajni je bil stalen naročnik našega lista. Svetila mu večna luč!

Pred marib. jes. poroto se je letos vršilo zelo veliko število kazenskih razprav, izmed katerih omenjamo le nekatere. Dne 3. septembra se je zagovarjal pekovski pomočnik Artič doma iz Varaždina, zaradi raznih sleparstev in tatvin, za katere si je zaslužil 5 mesecev težke ječe. Dne 19. septembra je pa sedel na zatožni klopi carinik Franc Nepomucki zaradi

ponesverbe 40.000 dinarjev. Razprava je bila preložena. Drugega dne so se zagovarjali zaradi roparskega napada na družino Kelca Jakoba v Paradižu, občina Sv. Elizabeta, posestniški sin Franc Solina, Franc Janžekovič, delavec in Jožef Kristovič, posestniški sin. Ker so Kelcu s silo odvzeli 28.000 kron denarja so bili obsojeni: Prvi že 14 krat predkaznovani, na 10 let, drugi na tri leta in tretji na osem let težke ječe. Dne 21. septembra se je zagovarjal delavec Trnek iz Ruš, ker je v nekem prepiru na veselici v Rušah z nožem zabodel in usmrtil osmošolca Serajnika iz Maribora. Porota mu je prisodila tri mesece težke ječe. Dne 23. septembra je pa prejel zasluženo plačilo v obliki dveh let težke ječe Avgust Peitler, ker je v neki gostilni v Račjem ubil Stefana Klinca in težko poškodoval Antona Baumana. O ti nesrečni alkoholi, koliko nesreč in pobejev si že povzročil!

Smrtno se je ponesrečil v Framu pri Mariboru veleposestnik in lesni trgovec Konrad Zamolo. Ko je v ponedeljek, dne 26. t. m. popoldan ob 4. uri peljal težko naložen voz lesa proti domu, so se mu splašili konji. Zamolo, ki je bil na vozu, je padel pod kolesa. Zdrobilo mu je glavo in prsa, tako da je ostal pri priči mrtev.

Gospodarstvo. Vinogradštvo.

Vinogradniki, počakajte letos z bratovi! Listje še je zeleno in topli solnčni žarki proizvajajo sladkor. Grozdje je zdravo, ne gnili in malenkostne izgube na množini bo bogato poplačala dobrot naših vin. Kdo ve, kedaj še bomo zopet včakali take kapljice, kakor se nam letos obeta. Kupcev ne bo majnkalo, kdor pa bo pred oktobrom bral, si bo sam kriv nižje cene.

Čakajte s trgatvijo! Na Kokolenškaku sredi Slov. goric so začeli nekateri brati že v drugi polovici septembra, pa so se ogoljufali. Le 11° sladkorja je vseboval mošt. To je pač dovolj tehten razlog čakati s trgatvijo. Res so nekatere vrste dozorele. Veliko še je zelenega grozdja posebno v nekaterih legah in zemljah. Pozne vrste še morajo zoreti vsaj nekaj tednov. In čemu bi hiteli z bratvijo, ko je zadnji dež tako osvežil trte? Potem bo tudi grozdje postalo sočnejše ter bo bolj teklo in ne tako kakor tistemu, ki mu je 20 put dalo komaj polovnjak. Pomnite vinogradniki: Ceno in odjemalce pri sedanjih razmerah bo imelo le vino s čim višjim odstotkom sladkorja oziroma alkohola.

Vinska trgatve je v polnem teku. Zgoda, so začeli letos vinogradniki obirati žlahtno grozdje. Da ne morejo več čakati s trgatvijo, so največ krivi krščenji in nekrščenji ptiči. Posebno v mariborski okolici so tatvine v vinogradih nekaj čisto navadnega. Naruhi in orožniki polovijo vsak dan več desetorice teh nepridipravov. Iz Kamnice nam poročajo, da bo tam trgatve že po večini ta teden končane. V strmih legah je grozdje že močno ovenelo. Mošt ima 20—26% sladkorja. Večji vinogradniki letos grozdje sortirajo. Posebno izbirajo je muškati. Vreme je krasno, noči prijetne. Po vinogradnih gričih doni veselo pevanje in ukanje. Vinska trgovina v Slovenskih goricah je kljub izborni letošnji kapljici mitja. Portugizca prodajajo po 12 do 20 K od preše. Za belo vino pa še ni prave cene.

Vinski trgovci so sklenili, kakor smo izvedeli z zanesljivega vira, bodo cene mošta določili po sladkornih stopnjah. Akoravno to ni povsem pravilno, ker se vino ne taksira po množini alkohola, ampak harmonični sestavi vseh njegovih delov, je vendar nekaj pravičnosti v tej nameri, ker kaže višina sladkorja na zrelost produkta in stem na izpolnjevanje vseh pogojev, ki se zahtevajo od dobre vinske kapljice.

Cene mošta še niso določene! S prodajo in bratvo se naj nikdo ne prenaagli. Portugizec se je baje kupoval po 14—16 K, druge rane vrste od 15—17 K. Te posamezne cene pa niso merodajne, ker se trgovina ni posegla v kupčijo in še čaka na — kakovost blaga. Vino ne bo po ceni!

V Ljutomeru so na zadnjem živinskem sejmu baje plačevali živino po 5—6 K za kg. Samo dobro rejena goveda je prišla na 7 K. Posestniki bodo raje doma klali. Daleč smo že prišli.

Vinski mošt na Hrvaškem, kjer imajo navado, da rano berejo, je kazal 14—16 stopinj sladkorja. To je znamenje, da še grozdje ni zrelo. Pri nas je kazal portugizec po dobljenih informacijah v pretečenem tednu 15—17%, po klosterneburski tehtnici. Žlahtnina 16—17%, šmarnica 14—17%. Čakajte z bratvo, v treh dneh dobi sedaj jagoda več sladkorja, kakor prej v celem tednu.

Na pomoč onim, ki so prizadeti po suši!

Podružnica Kmetijske družbe pri Sv. Marjeti niže Ptujja je poslala — Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani ta-le poziv:

„Ker ni nikakega glasu o kakšni akciji za odpravo posledicam suše, si dovoljujemo opozoriti Kmetijsko družbo, naj ona posreduje in eventualno prevzame preskrbo s krmili za živino, kajti prehrana živine v našem okolišu, posebno v nekaterih občinah, je z razpoložljivimi krmili naravnost nemogoča. Obrodila sta precej dorodno pšenica in rž, kar je ni vzela lanska zima.“

Najslabše je pa s krmom. Sena se je pridelala v največ slučajih le ena tretjina navadnega pridelka, otave pa osti posestnikov sploh ni kosilo, kateri pa so kosili, pa niso dobili niti 1 desetino navadnega pridelka. Detelje v največ slučajih ni bilo, ker prejšnje leto ni vzkli. Sedaj pa tudi ni paze, ker so naši travniki popolnoma izsušeni in rjavi.

Ravno tako slabo prede za prirano svinj: Krompirja je komaj od ene tretjine do polovice navadnega pridelka; ajde v dostih slučajih manj, kakor se je vsejalo. Kar je ni vzela suša, jo je pred dnevi pomorila slana. Buč in zelja skoraj nič, korenja popolnoma nič in ravno tako se kaže, da ne bo niti strnišne repe.

Kot odpravo nasvetujemo:

1. Da se prepove nakup krmil — prekupcem ter izvoz.
2. Vsa razpoložljiva krmila naj pokupi ena kmetijska organizacija, t. j.: ali Gospodarska zveza ali Kmetijska družba, in se ista spravijo v najbolj prizadete kraje.
3. Iz vseh grozdov, graščinskih in tudi drugih, se naj da po primerni ceni na razpolago vse listje za nasteljo, da se potem lahko slama porabi za krmom.

V pojasnilo. Nekateri ljudje v Mariboru se razburjajo radi tega-le dogodka: V prvi polovici meseca avgusta je prodal posestnik V. iz St. Petra tele mesarju M. v Mariboru, cena telečjemu mesu je bila tedaj uradno določena 16—18 K 1 kg. Mesar pa je V. trdil, da je cena nižjana na 10 K in mu je obljubil za tele samo 6 kron za 1 kg žive teže. Posestnik pravi: Če je cena mesu res samo 10 K, potem ti dam tele za 6 K, ker priznam, da moraš imeti pošten zaslužek. Ko pride V. čez nekaj dni v mesto, vidi, da prodaja mesar M. meso njegovega teleta 1 kg po 18 K. V. pride v Tajništvo SLS in mi pravi: Kaj bi napravil? Ali bi mesarja naznanil? Svetoval sem mu, naj prepusti zadevo meni. Poklical sem mesarja in mu svetoval, naj doplača V. nekaj kron, sicer bo zadeva prišla na sodišče. Mesar je nekaj dni nato res doplačal g. V. pri vsakem kg 4 K. S tem je bila zadeva urejena. In sedaj širijo socialni demokrate vesti, da tiram cene mesu kvišku. Vprašam: Ali je pravično, da bi mesar dobil za 1 kg teletine kar 12 K več kot je dal za tele? Stojim na stališču, da mora živeti vsak: živinorejec in mesar. A mesar se naj zadovolji s poštenim srednjim zaslužkom, pa bo marsikaj drugače. Toliko v pojasnilo. — Fr. Zebot.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 23. sept. se je prijavilo 354 prašičev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 4—6 tednov stari komad K 120—160, od 6—8 tednov K 160—200, od 8—10 tednov K 340—400, od 10—12 tednov K 470—700, 6 mesecev stari K 660—800, prašiči 1 leto stari kom. K 1000—1500, črez 1 leto kom. K 2800; koze komad K 250—300. Prodalo se je veliko, največ v smeri proti Sp. Dravogradu.

Enodnevni čebelarji tečaj. Na mnogostransko željo čebelarjev, osobito izmed inteligence, priredi podpisani dne

9. oktobra čebelarji tečaj na svojem domu in sicer od 10.—12. ure predp. in od 1/2.—5. ure popoldne. Predmeti: glavna opravila za vzimovanje, združevanje, shranjevanje rezervnega satovja, čebelarsko orodje; kolikor še bo dopuščal čas, mikroskopično razkazovanje iz čebelne anatomije. — Oddaljeni udeleženci se naj blagovolijo nemudoma prijaviti radi eventualne preskrbe prenočišča! Čebelarji pozdravi Ivan Jurandić, drž. čeb. pot. učitelj. Pošta Sv. Andraž v Slov. gor., železniška postaja Ptuj.

Seno plačujejo v Mariboru 600 do 680 K 100 kg.

Sedemstoletnica tretjega reda se bo slovesno proslavila v Marija-Nazaret dne 3. in 4. oktobra.

Trošarine prosto kuhanje žganja na tujem posestvu je dovoljeno v krajih, kjer imajo za kuhanje žganja samo vzdane kotle in nezadosno število prenosnih žgalnih kotlov in sicer je dovoljeno v dobi od 1. septembra t. l. do 31. avgusta 1922. Zganje se sme v takih kotlih na tujem posestvu trošarine prosto kuhati pod pogojem, da se pri vsakem posestniku na njegovem posestvu še pred pričetkom kuhanja ugotovi količina drozge in da se ta drozga ujema z množino njegovega lastnega pridelka, nadalje da se pri kuhanju ali takoj po končanem kuhanju žganja dožene, je-li so posestniki drozge prekuhovali v resnici ono množino drozge, glede katere se je ugotovilo, da jo imajo.

Cene poljskim pridelkom. V zadnji dobi ni bilo dosti kupčij s poljskimi pridelki. V Zagrebu je stal meterski stot pšenice po 1040—1075 K, za koruzo ni bilo posebnega zanimanja in so jo plačevali po 820—830 K meterski stot, v Zagreb postavljeno po 860—865 K, oves v Zagreb postavljeno 890—900 K, ječmen 960 K, rž 890—900 K, pisani fižol 960—980 K, 1 kg moke po 16.50 K z vrečo, postavljeno v Zagreb.

Cena krompirja je v Mariboru 28 do 30 K merica ali 4 K 1 kg.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zlatcu noče priti do živahnih kupčij in cene so vnovič nekoliko padle, kajti prvovrstno blago so kupovali po 6000 čehoslovaških kron za 50 kg, slabejši blago pa po 5500 čehosl. kron (100 č. K je 220—240 naših kron). Iz Nürnbergga pa poročajo o živahni kupčiji, cene za hmelj so v Nemčiji zopet narastle.

Ljudska posojilnica v Celju (Beli vol) sprejema hran. vloge in jih obrestuje po 4%, oziroma 4½, odstot. od dneva vloge do dneva dviga.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 215—218 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 11—12, za 100 nemških mark 187—195 in za 100 laških lir 910—912 jugosl. kron.

Dopisi.

Št. Janž pri Dravogradu. Zadnje nedeljo smo si ustanovili Katoliško izobraževalno društvo. Nad 400 ljudi se je zbralo na vrtu odličnega našega priistaša g. Vrhnjaka. Bukovska dekleta so prav lepo uprizorila igro »Marijina smrt«. Misel dekliske organizacije dobiva tudi v slovenjegraškem okraju trdnih tal. 8. septembra so se dekleta slovenjegraškega okraja zbrala na dekliskem taboru na Homecu, 14 dni potem že prirede šentjanske mladenke prisrčno girico! Le vrlo nadaljujte! Pa kmalu Dekliško zvezo ustanovite!

Sv. Urban pri Ptujju. Zadnji petek je umrla v Ločnem vridna kmetka hči Ana Čeh; šla je na podstrešje po krmom za živino, pri tem pa padla tako nesrečno, da si je zlomila hrbtenico in v groznih bolečinah izdahnila, ne da bi prišla k zavesti. Vrlo krščanski in narodni družini splošno sožalje.

Videm ob Savi. Za krmom je vedno huje. Neobhodno potrebne živine ne moremo prodati radi obdelovanja in gnoja, a krme ni nikjer dobiti. In če jo ima, po neznanski ceni 600 K q. Kakšna cena bo šele na spomlad? Dajke nam nalagajo leto za letom večje, a odkod jih naj zmagamo, če nam vlada v taki sili ne priskoči na pomoč. Pozivamo naše poslance, naj zahtevajo od vlade, da nam dobavi krmom in nam zaradi suše odpiše davke.

Somišljeniki darujte za sklad KZ.

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“

Sprejema **hranilne vloge** in jih obrestuje po 4 % ozir. 4 1/2 %, od dneva vloge do dneva dviga.

Posojila daje na vknjižno, poročitvo in zastavo.

Glavna trgovska kredita pod zelo ugodnimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.

740

K U P I M

večjo množino bukovih drv (in tudi drugih). Franko vagon nakladalna postaja. — Cenjene ponudbe na naslov:

„**DRVA**“

poštni predal števil. 21, Maribor. 3-3 531

Živinozdravnik Ivan Šoštarč

ordinira Koroševa ulica 7, Maribor.

535

POSOJILNICA V CELJU

V LASTNI HIŠI,
NARODNI DOM

se je preselila v svoje novo urejene prostore na voglu pritličja Narodnega doma v Celju.

Stanje hranilnih vlog nad K 45.000.000.—.

Zaloga pohištva

Karol Preis

Maribor, Gosposka ulica 20
(prej trg. hiša Pirchan.)

Spalnice, jedilnice, gospodske sofe, klubbarniture, pohištvo iz mehkega lesa, kuhinjsko pohištvo, železno pohištvo, vložki, modroce, stolice, posteljno perje, preproge, podoba, zrcala, gradl za modroce, platno, blago za pohištvo, linoleum i. t. d., po izvanredno znižanih cenah.

Svoboden ogled, vsakdanja vanjska razpošiljatev.
Ceniki brezplačno.

581

POZOR!

Kateri odvetnik ali notar

v mariborskem mestu bi hotel preskrbeti različne listine za nekega v Mariboru rojenega veletrgovca? Legitimacijska izkaznica, osebna ter izkaznica o identiteti mu na razpolago. Stroški se mu na željo plačajo v gotovini naprej. Prijazne ponudbe z obširnimi poročili je nasloviti pod števil. 684 na upravništvo Slov. Gospodarja.

684

Kupim

vse neuporabne zlate predmete kakor verižice, obeske, prstane, zapestnice, uhane, srebrni in zlati denar i. t. d., kateri predmeti vam leže doma in jih ne nosite, trdka

10-508

R. Bizjak

trgovina ur, zlatnine in srebrnine
Maribor, Gosposka ulica 16.

Prostov. gasilno društvo

v Rasvanju priredi dne 2. oktobra 1921 v gostilni Alojzija in Marije Kok v Rasvanju vizasto tigar, na katero so povabljeni vsi prijatelji našega društva. Za dobra jedila in pijačo bo najbolje prekrbljeno. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih avto. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstop prost — ODBOR.

709

POZORI

Razvijaka družina in dijaki! Kinoplati jako dobro ohranjeni s potrebnimi razsvetljavami se jako pece pri prodaji. Tudi filmov je veliko po vsaki ceni na prodaji. Studer pri Mariboru, Sokolska ulica 48

690

ZELJA v glavah

kupi vsako množino
J. Sirk, Maribor, Glavni trg. 1-6

704

Vsakovrstno špecerijs. blago

kot kavo, sladkor, milo, karbid, petrolej prodaja zelo po ceni

J. Sirk, Maribor,

1-8 Glavni trg. 705

komplet spalnica

2 postelji, 2 nočni omari, 1 umivalnik s mramornato ploščo, 2 obojni omari 1 predalnik, svetilke in drago različno dobro ohranjeno pohištvo. Polovodbe Slov. trgov trg 16. I. nestr., Maribor.

707

710

Pobiti globoke žalosti namnanjamo vsem prijateljem in znancem tužao vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče brat i. t. d.

Martin Koren

gostilničar, kovač in posestnik

dne 28. septembra ob 4. uri jutraj mirno v Gospodu zaspal

Pogreb se je vršil 25. septembra ob 10. uri popoldne.

Paka, žup. Šmartno pri Šaleku, 25. septem. 1921.

Samo Grajski trg 1.

Ne bode Vam žal, kajti mnogo denarja si bodele prihranili ako obiščete

trgovino Jos. Karničnik, Grajski trg 1

ter se sami prepričate, o veliki izbiri ter res nizkih cenah, pravkar došlega vseh vrst za gospode in dame samo najboljše češko in angleško blago.

Velika zaloga vsakovrstnega blaga za jesen in zimo, parhentov, odej, perila, največja izbira vseh vrst svilnenih robcev i. t. d.

2-3 543

Oglejte in prepričajte se!

Samo Grajski trg 1.

Medić, Rakovec & Zankl

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala; Ljubljana. Brzjaviti: Meraki, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gosposka ul. PODRUŽNICA MARIBOR. Solska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“

Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode. Bronuline.

Ceniki se začasno ne azpošiljajo.

3-509t

POZOR!

Skladišče poljedelskih strojev prvovrstnih tovarov kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Prostějov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri trvdki

IVAN HAINY, MARIBOR

Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru ter priporoča:

vitre s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje, ali odbiralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, manjše vrste komad po K 360.—, sevalke in pocinkane cevi, gnojne črpalke, Sackove pluge, najboljše pocinkane brzoparilnice v velikostih 50 do 200 l, brzoparilne lonce, močno pocinkane kotle za vžidat, pocinkane lonce, mlečne posnemalnice in stroje za meso rezat. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Popravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Postrežba točna in solidna. Zastopniki se sprejemajo.

